

EĞİTİMDE İYİ ÖRNEKLER ÇALIŞTAYI 2012

11 EYLÜL 2012, EDİRNE

ATÖLYE ÖZETLERİ

AYRIMCILIK SORUNU EĞİTİM ORTAMLARINDA NASIL ELE ALINABİLİR? ÖRNEK DERS UYGULAMASI

Melisa Çakmak – İstanbul Bilgi Üniversitesi, Sosyoloji ve Eğitim Çalışmaları Birimi

Farklı toplumsal grupların eşitlik talep ettiği ve artan şekilde tarihiyle yüzleşmeye başlayan Türkiye’de ayrımcılık, kimlik ve toplumsal barış gibi konuları sınıfa taşıma konusunda öğretmenlerin donanımlı hale getirilmeleri gerekiyor. Bu doğrultuda, İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyoloji ve Eğitim Çalışmaları Birimi, Önyargılar, Kalıp yargılar, Ayrımcılık: Sosyolojik ve Eğitimsel Perspektifler Projesi çerçevesinde örnek metinler ve dersler üretiyor. Atölye kapsamında öğretmen eğitimi için hazırlanan “Din ve Etnik Temelli Ayrımcılık: Dersim Örneği” konulu ders işlenecek, Birim’in diğer projeleri tanıtılacaktır.

*Atölye çalışması 30 kişi ile yapılacaktır ve kayıt masasındaki atölye kayıt formunun doldurulması gerekmektedir.

EKOLOJİK OKURYAZARLIK ATÖLYESİ*

Mine Çelik – TEMA Vakfı

Hiç elinize bir avuç toprak aldınız mı? Toprağı kokladınız, onunla oynadınız mı?
En son ne zaman boylu boyunca toprağa uzandınız?
En son ne zaman bir ağaca tırmandınız?
Doğadan uzaklaşmanın sağlığınıza etkilerini biliyor musunuz?
Peki, çocukların doğada giderek daha az vakit geçirmesinin ne anlama gelebileceğini?
Doğa yaşamın sürekliliğini nasıl sağlıyor?
Doğada her şey sınırsız mıdır?
Salep, dondurma sever miyiz? Peki orkide? Bu üçü ile bizim aramızda nasıl bir ilişki olabilir?
Ton balığı gördünüz mü? Büyük orman kartalı?
Görmesek de olur mu?
Sıradan bir günümüz nasıl geçer?
Attığımız adımların, ürettiğimiz ve tükettiğimiz ürün ve hizmetlerin etkilerini biliyor muyuz?
Bilmek istiyor muyuz?

Ekoloji okuryazarlığının temelinde soru sormak yatar. Kendimize hangi soruları soruyoruz? Ekolojik okuryazarlık atölye çalışmasının ilk bölümünde, ABD’li yazar Richard Louv’un “Doğadaki çocuk, soyu tehlike altında olan bir

türdür ve çocukların sağlığı ile yeryüzünün sağlığı birbirine sıkı sıkıya bağlıdır” fikrini merkeze alarak, doğanın çocukların yaşamında artık eskisi kadar yer almamasının ve çocuk ile doğa ilişkisinin zayıflamasının nedenleri ve bu durumu değiştirecek çözüm önerileri ele alınacak. İkinci bölümde ise ekolojik okuryazarlık, doğanın temel ilkeleri, günlük yaşamımızla doğa arasındaki ilişki ve ekolojik okuryazar olma yolunda ne tür adımlar atılabileceği tartışılacak. Ekolojik okuryazarlık, gezegendeki yaşamı mümkün kılan doğal sistemleri anlama becerisidir. Bu beceriyi sürdürülebilir topluluklar olma yolunda kullanmaktır. Ekolojik okuryazarlığı olan bir toplum bağlı olduğu doğaya zarar vermez, ona saygı duyar. Ona karşı değil, onunla işbirliği içinde hareket eder.

*Atölye çalışması 30 kişi ile yapılacaktır ve kayıt masasındaki atölye kayıt formunun doldurulması gerekmektedir.

BİR METNİ OKUMANIN BİNBİR HALİ... YAZAR NE DER,BİZ NE OKURUZ?

Banu Gümüstüş – Sabancı Üniversitesi

Tülin Kozikoğlu – Yazar

Bu çalışmada; yazarların ürettiği edebi metinlerin çocuklara ders aracı olarak sunulabileceği ve öğrenmenin daha keyifli ve gelecekte de işlerine yarayacak alışkanlık geliştirmelerine yardımcı olmaya çalışılacaktır. Edebi metinlerin ya da öğretmenin “okur”, “iyi okur”, “ilgili okur” olma hallerinde öğrencilere rehberlik edebilme, öğrencilerin akademik başarılarını sağlama ve sağlamlaştırma, yazma-okuma beceri ve isteklerini yönlendirme ya da şekillendirmede ne kadar önemli olduğunu göstererek somut ve mümkünse her fiziki ortamda uygulanabilir seçenekleri sunmak en öncelikli amacımızdır. Bu çalışmada çocuklar için üretilmiş çeşitli metin türlerinden yola çıkarak neler yapılabileceği; branşı ne olursa olsun mesleğini ve özellikle öğrenciyi seven, önemseyen öğretmenin, kendi entelektüel alt yapısını oluşturup geliştirmeyi seçtiği sürece bütün engelleri aşmasının nasıl kolaylaşabileceğini paylaşmak bir başka hedefdir.

*Atölye çalışması 30 kişi ile yapılacaktır ve kayıt masasındaki atölye kayıt formunun doldurulması gerekmektedir.

ELEŞTİREL DÜŞÜNME ATÖLYESİ

Melisa Çakmak – İstanbul Bilgi Üniversitesi, Sosyoloji ve Eğitim Çalışmaları Birimi

Eleştirel düşünme, bireylerin yargılama ve değerlendirme yetilerinin geliştirilmesi için gerekli ve önemlidir. Bu yetilerin gelişmesi ise, bireylerin bağımsız ve özgün düşünebilmesine katkı sağlar, dogma ve kalıpyargılarla düşünmesini önleyerek sorgulamanın önünü açar. Peki, eleştirel düşünme nedir? Eleştirel düşünme kabullenmeye zıt düşen bir yaklaşımdır. Sorgulayan, kurcalayan, farklı yaklaşımları, yorumları dikkate alan bir düşünme biçimidir. Bu atölye çalışmasında, eleştirel düşünmenin zihinsel işlemlerini içeren etkinlikler yapılarak eleştirel düşünme davranışının gelişmesine katkı sağlayan strateji, yaklaşım, yöntem ve teknikler paylaşılıyor.

*Atölye çalışması 30 kişi ile yapılacaktır ve kayıt masasındaki atölye kayıt formunun doldurulması gerekmektedir.

ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİ, DEĞER VE TUTUMLARI KAZANDIRAN ÖĞRENME-ÖĞRETME ETKİNLİKLERİ

FEN VE TEKNOLOJİ DERSİNİ ETKİLEŞİMLİ DİYALOG KURARAK ÖĞRENİYORUZ VE ÖĞRETİYORUZ

Nair M. Zengin – Fatih İlköğretim Okulu

Öğrencilerde eleştirel düşünme yeteneğini kazandırabilme ve geliştirebilme, fen eğitimi temel amaçlarının başında geliyor. Ülkemizde bu konuda yapılmış kuramsal ve uygulamalı çok az sayıda çalışmaya rastlanıyor. Bu alandaki boşluğun dolmasına katkı sağlamak amacıyla, bu çalışmada geleneksel olarak yaptırılan bir fen deneyinin, çeşitli değişiklikler yapılarak nasıl öğrencilerin hem bilimsel süreç becerilerini hem de eleştirel düşünme, muhakeme ve tartışma becerilerini geliştirecek hale dönüştürülebileceğini göstermek amaçlanıyor. Bu doğrultuda, ders kitaplarında yer alan “Yanma için oksijen gazı gerekli midir?” deneyinin araştırma, sorgulama ve eleştirel düşünme becerisini geliştirecek şekilde işlenişine yönelik ilköğretim öğrencileriyle yapılan uygulama örnekleri ve değerlendirmeler sunulacaktır.

NİRUN ŞAHİNGİRAY YURTTAŞIZ, KATILIMCIYIZ EĞİTİM PROGRAMI

Aslı Yıkıcı – Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV)

Örnek yurttaş, TEGV'in değerli başışçısı Nirun Şahingiray adına TEGV için hazırlanan Yurttaşız, Katılımcıyız Eğitim Programı ile çocukların ve gençlerin, çağcıl; haklarını bilen; kalıpyargılardan, önyargılardan, ayrımcılıktan, şiddetten uzak; toplumsal konular üzerinde fikir sahibi ve genelde eleştirel düşünebilen bireyler ve yurttaşlar olarak yetişmelerine katkı yapmak amaçlanıyor. Prof. Dr. İpek Gürkaynak önderliğinde, Doç. Dr. Kenan Çayır, Yrd. Doç. Melike Türkan Bağlı, Meltem Ceylan Alibeyoğlu ve Esin Aksay tarafından hazırlanan programın hedef kitlesi ilköğretim birinci (2-5. sınıf) ve ikinci kademe (6-8. sınıf) çocuklarıdır. Yurttaşlık alanının önemli bir örneği olan bu özgün eğitim programı kapsamında, Türkiye’de ve dünyada uygulanmış çeşitli iyi örneklerle de yer veriliyor.

ORYANTİRİNG İLE KOORDİNAT SİSTEMİ

Mustafa Gençay – Özel Çakabey Okulları

Oryantiring strateji ve hızlı karar vermeyi gerektiren fiziksel gücün, zekanın, çevikliğin, düşünmenin önemli olduğu, Türkiye’de 2006 yılından beri sivil kulüpler ve okullar tarafından yapılan bir doğa sporudur. Bu sporda yetenek seçimi yapılırken sporcuların analitik zekası çok önemlidir. Oryantiringi matematikte koordinat sistemi ile ilişkilendiren en önemli faktör analitik zekanın kullanımudur. Çünkü analitik zekanın en iyi kullanıldığı yer matematikte koordinat sistemidir. Oryantiringde sporcular araziye çıkmadan önce kurulan kazık oryantiring sistemi ile yön kavramı ve hızlı düşünme yetisi geliştirilir. 1. kademe oryantiring antrenörü olarak oryantiringi koordinat sistemi ile ilişkilendirip, öğrencilerin hareket halinde hızlı ve analitik düşünme becerilerini geliştirerek hem konuyu öğrenmeleri hem de eğlenmeleri hedeflendi. Sunumda çalışmanın örneği, çalışma kağıtları, yönergeler, değerlendirmeler, çalışmanın başka konularda uygulanabilirliği, farklı branşlarla (Sosyal Bilgiler, Türkçe, Beden Eğitimi vs.) nasıl ilişkilendirebileceği paylaşıyor.

AKRAN YARDIMI EĞİTİMİ PROGRAMI

Dilşat Şahin – İstek Özel Semiha Şakir Anadolu Lisesi

Okullarda uygulanan akran yardımı, eğitimden geçen gönüllü öğrencilerin, belirli konularda destek almaya istekli akranlarına sağladıkları yardım programıdır. Eğitimle akran danışmanı olan öğrenciler, akranlarına kişisel, sosyal, akademik ve mesleki konularda rehberlik etmeye çalışır. Bu çalışmada, bir grup lise öğrencisinin ihtiyaç alanları belirlendi, bunlara uygun olarak uzmanlar tarafından çeşitli becerileri geliştirmeye ve bilgi vermeye dayalı olarak hazırlanan 15 haftalık bir Akran Yardımı Eğitim Programı geliştirildi. Eğitim, gönüllü öğrencilere bir psikolojik danışman tarafından uygulandı. Ayrıca bu öğrenciler, eğitimi almayan bir kontrol grubu ile karşılaştırıldı. Eğitimin, öğrencilerin empati, problem çözme, iletişim kurma gibi becerilerine ne ölçüde katkısı olduğuna bakıldı.

TEK EBEVEYN OLMAK VELİ GRUPO ÇALIŞMASI

Şükran Demircioğlu- Özel Daruşşafaka Eğitim Kurumları

Eş kaybı yaşayan annelerin ortak yaşam süreçlerine dair; deneyim paylaşımları, zorluklarla baş etme yöntemleri, destek sistemi oluşturulması, farklı kültürlerde kadınlık ve anneliğe dair farkındalık geliştirilmesi amaçlandı. Bu süreçte Kadın olmak, anne olmak, etkili iletişim yolları, değişikliklere ihtiyaç duydukları alanlar, etkili problem çözümü, çocuk yetiştirme tutumları konularında değerlendirmeler ve bilgilendirmeler yapılmıştır.

ÖĞRETMEN EĞİTİMİNDE AKRAN DESTEĞİ MODELLERİ

ÖĞRETMENLERDE AKRAN EĞİTİMİ: KONUYU YAZ-GRUPLARI OLUŞTUR-ARAŞTIR-ANLAT-UYGULA

Arzu Yüksel – Özel MEF İlköğretim Okulu

Öğretmenler, mesleki olarak bilgilerini daha çok derinleştirmek istedikleri alanları belirtir. Yazılan alanlar karıştırılarak öğretmenlere kura çekilir. Her öğretmen bir arkadaşının merak ettiği, uzmanlaşmak istediği alanı çeker. Çalışma alanlarından benzerlik gösterenler ortak başlık altına alınır. Ortak başlıklara göre çalışma grupları oluşturulur. Grup üyeleri, alanla ilgili teorik araştırmanın, teorinin uygulama boyutunun, üstün ya da gelişmesi gereken boyutlarının ele alındığı ve sonuçların, yorumların, önerilerin belirtildiği makaleleri incelerler. Sınıf ortamında kullanmak üzere, inceledikleri alanı ders planına nasıl yansıttıklarına dair örnekler hazırlarlar. Çalıştıkları alanı öğretmen arkadaşlarına seminer ya da çalıştay şeklinde sunarlar. Yaşantısal öğrenmede olduğu gibi sunumlarının üstün ya da eksik yönleri eleştirilerek sonraki sunumun gelişmiş olması sağlanır.

ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ

MİNİK TEMA MİNİK ELLER TOPRAĞA PROJESİ

Mine Çelik – TEMA Vakfı

TEMA'nın "İçeride Çocuk Kalmasın" sloganıyla yola çıkarak Milli Eğitim Bakanlığı ile ortaklaşa, Türkiye Okul Öncesi Eğitimini Geliştirme Derneği ile işbirliğinde yürüttüğü Minik TEMA Minik Eller Toprağa Projesi, çoğunlukla doğal alanlarda ve dış mekanda gerçekleştirilen etkinlikler aracılığıyla çocukların doğayla olan bağlarının güçlenmesini ve yaparak, yaşayarak öğrenmelerini desteklemeyi amaçlıyor. Proje, öğretmenlere doğaya yakınlaştıran etkinlik önerileri sunarken, etkinliklerin içeriğini öğretmen ve çocukların ihtiyaç ve yaratıcılıklarına göre esnek bırakıyor. Proje süresince doğa-açık hava etkinlikleri, bireysel ve toplu etkinlikler, alan gezileri, deneyler, sanat etkinlikleri, fidan oyun ve drama gibi etkinlikler gerçekleştirildi; çocukların ürettiği materyaller ailelerin katılımıyla sergiyle sunuldu.

YEREL İYİ ÖRNEK SUNUMLARI